

1.Укыту предметын үзләштерүнең планлаштырылган нәтижеләре

Сыйныф: 5“Б”.

Уку планы буенча

Туган әдәбияттан: 35сәг.

Атнага: 1 сәг.

Программа түбәндәге документлар нигезендә төзелде:

1. Программа: Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы урта (тулы) гомуми белем бирү мәктәбендә рус телле балаларга татар телен коммуникатив технология нигезендә укыту программасы (1 — 11 нче сыйныфлар). Төзүче – авторлары: Р.З. Хәйдәрова, Р.Л. Малафеева., 2014 ел
2. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениясе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем бирү мәктәбе”нең төп гомуми белем бирү баскычында төп гомуми белем бирү программасы.
3. Татарстан Республикасы Алексеевск муниципаль районы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениясе “Аерым предметларны тирәнтен өйрәнүче Алексеевск 2 нче урта гомуми белем мәктәбе”нең 2018-2019уку елына укыту планы (№ 1 педсовет протоколы, 31 август 2018 ел).

Программаны үзләштерүдән көтелгән нәтижеләр

Төп гомуми белем бирү мәктәбендә фәнне гамәли үзләштерү нәтижәсендә укучыларда әдәби укуның роле һәм мөһимлеге турында

күзаллаулар формалаша. Татар мәдәниятенә укучылар өчен булган катламы белән танышу башка мәдәнияткә карата ихтирам хисе уята,

ягъни укучыларга үз мәдәниятләрен дә тирәнрәк аңларга мөмкинлек бирә, аларда ватанпәрвәрлек хисе уята.

Гомуми нәтижеләр:

- укучыларның коммуникатив компетенциясен (аралашу осталыгын) үстерү, телдән аралашу күнекмәләре булдыру;
- коммуникатив бурычлар куя һәм хәл итә белү, адекват рәвештә аралашуның вербаль һәм вербаль булмаган чараларыннан, сөйләм этикеты үрнәкләреннән файдалана алу, итагатыле һәм киң күңелле әңгәмәдәш булу;
- фәнгә карата уңай мотивация һәм тотрыклы кызыксыну булдыру һәм уңышлы үзләштерергә шартлар тудыру.

Шәхси нәтижеләр:

- шәхесара һәм мәдәниятара аралашуда фәнгә карата ихтирамлы караш булдыру һәм аны яхшы өйрәнү теләге тудыру;
- әхлакый кагыйдәләрдә ориентлашу, аларны үтәүнең мәжбүрлеген аңлау;
- әдәби эсәрләрдәге төрле тормыш ситуацияләренә һәм геройларның гамәлләренә гомүмкешлек нормаларыннан чыгып бәя бирү.

Метапредмет нәтижеләр

Танып белү:

- фикерләүне үстерү белән бәйле психик функцияләр: логик фикерләү, сәбәп-нәтижә бәйләнешләрен табу, индуктив, дедуктив фикерли белү;
- классификацияләү өчен уртақ билгеләрне билгеләү;
- ихтыяр көче, максатчанлык, активлык кебек сәләтләрне формалаштыру;
- аерым темаларга караган сорауларга җавап бирә белү;
- рәсем буенча жөмләр, сораулар төзи белү;
- укылган яки тыңланган мәгълүматның эчтәлегенә бәя бирә белү.

Регулятив:

- уку хезмәтендә үзенең максат куя, бурычларны билгели белү;
- эш тәртибен аңлап, уку эшчәнлеген оештыра, нәтижәле эш алымнарын таба белү;
- уку эшчәнлегенә нәтижәләрен контрольгә ала белү;
- укытучының күрсәтмәләрен аңлап үти белү;
- дәрестә эш урынын мөстәкыйль эзерли белү һәм тәртиптә тоту күнекмәләрен үстерү.

Коммуникатив:

- әңгәмәдәшкәңнең фикерен тыңлый, аңа туры килерлек җавап бирә белү;
- аралаша белү сәләтен үстерү (аралашучанлык, хислелек, эмпатия хисләре);
- парларда һәм күмәк эшли белү;
- әңгәмәдәшкәң белән сөйләшүне башлый, дәвам итә, тәмамлый белү.

II. Туган тел укытуның төп эчтәлеге**III. Укыту предметын календарь – тематик планлаштыру**

№	Дәреснең темасы	Сәгать саны	Уку эшчәнлегенә төрләр	Үткөрү вакыты	
				дата	факт
1	Куркынычсызлык кагыйдәләре. Татар халык авыз иҗаты. Әкиятләр.	1	Фольклор жанры турында белешмә алу, әкият төшенчәсен аңлау, аның төрләр, төзелеше белән танышу.	6.09	
2	"Зирәк карт" әкият.	1	Әкиятне сәнгатьле уку, эчтәлеген сөйләү. Әкият геройларына хас шәфкатьлелек, миһербанлылык сыйфатлары.	13.09	
3	"Җил арба" әкият.	1	Әкиятнең эчтәлеген сөйләү. Татар халык әкиятләренә хас үзенчәлек. Уңай һәм тискәре сыйфатларны билгели алу, чагыштырып нәтижә ясыя белү.	20.09	
4	Дәрес-проект.Әкияттә кунакта.	1	Укучыларның бәйләнешле сөйләм телен үстерү. Әкият һәм фантастика темаларын гомумиләштереп кабатлау, әкият белән фантастиканы аера белү күнекмәләре булдыру.	27.09	
5	Мәкальләр һәм әйтемләр.	1	Мәкаль һәм әйтемләр турында төшенчә.	4.10	

			Аларның табигатенә хас төп сыйфатлар. Мәкаль-әйтмнәрдә мәгънә тирәнлеге һәм аларның тел-бизәк, сөйләмнән тәэсирлеген көчәйтү чаралары булуы.		
6	Табышмаклар, әкият-табышмаклар, тизәйткечләр һәм шарадалар. Халык авыз ижаты һәм язма әдәбият.	1	Табышмакларның килеп чыгышы. Табышмаклар әйтешү ярышы. Тизәйткечләр әйтү. Халык авыз ижаты һәм язма әдәбият арасындагы бәйләнеш.	11.10	
7	Каюм Насыриның "Патша һәм карт", "Угрының таягы озын", "Бай һәм хезмәтче", "Ата һәм ул" хикәятләре. Әдәбият – сүз сәнгате.	1	Хикәятләрдәге уртак сыйфатларны, алардан чыга торган төп нәтижәне билгеләү. Матур әдәбият турында төшенчә.	18.10	
8	Г.Тукайның "Эшкә өндәү", "Сабыйга" "Эш беткәч, уйнарга ярый" шигырьләре.	1	Шагыйрьнең мәгърифәткә, яшыләргә беләм һәм тәрбия бирүгә мөнәсәбәте. Шигырьләргә сәнгатьле уку, ятлау.	25.10	
9	Г.Тукайның "Су анасы" әкият-поэма. Шигырь. Ритм. Рифма. Стрoфа.	1	Шагыйрьнең бала психологиясен сурәтләве. Шигырь эчтәлегенә буенча фикер алышу.	18.11	
10	БСУ Тукай – халык хәтерендә.	1	Г.Тукай исеме белән бәйлә истәлекле урыннар. Бирелгән темага, куелган максатка яраклы рәвештә телдән беләмнәрен һәм фикерләрен җиткерә белү күнекмәсенә ия булу	.15.11	
11	М. Гафуриның "Кыр казы" хикәясе. Хикәя турында төшенчә.	1	План нигезендә эчтәлек сөйләү. Табигатькә сакчыл караш.	22.11	
12	Сочинение. Кошлар - безнең дусларыбыз.	1	Бәйләнешле фикерли белү сәләтен, дәрәс жөмләләр төзү осталыгын үстөрү.	29.11	
13	Галимжан Ибраһимов турында белешмә. "Яз башы" хикәясе.	1	Г.Ибраһимовның тормыш юлы һәм ижаты, "Яз башы" әсәре белән танышу.	6.12	
14	Сочинение. Туган ягым табигате.	1	Бәйләнешле фикерли белү сәләтен, дәрәс жөмләләр төзү осталыгын үстөрү.	13.12	
15	Ф.Кәримнең "Кыр казы" шигыре.	1	Сәнгатьле уку, дәрәслек, эш дөфтәрендә биремнәр аша лирик әсәргә анализлау.	20.12	
16	Ф. Кәримнең "Гармунчы Аю белән җырчы Маймыл" әкиятен.	1	Әсәргә идеясе һәм үзгәчлөгә. Әкияттә хайваннар образының бирелеше.	10.01	
17	Дәрәс-проект. Әсәр буенча инсценировка әзәрләү.	1	Әкият буенча инсценировка әзәрләү.	17.01	
18	А.Алишның "Серотмас	1	Хайваннар турында әкиятләргә	24.01	

	Үрдәк" әкияте.А.Алиш – талантлы әкиятче.		үзенчәлеге. Хайваннарға бәя бирү.		
19	БСҮ. “Минем яраткан йорт хайваным” темасына әңгәмә	1	Йорт хайваннары турында табышмаклар һәм мәкальләр уку, фикер алышу, шигырьләр уку.	31.01	
20	А. Алишның "Чуар тавык" хикәясе.	1	Эчтәлек сөйләү күнекмәләрен үстерү. Фикеренә эзлекле итеп белдерә белү.	7.02	
21	Г. Исхакыйның "Кәжүл читек" хикәясе.	1	Г.Исхакыйның психологик сурәтләү алымнары. Әсәрне аңлату, сөйләү, әңгәмә, сорау кую, нәтижеләр чыгару.	14.02	
22	Дәржия Аппакова ижаты. "Йолдызкай" хикәясе.	1	Тормыш юлы турында белешмә. Йорт хайваннары, аларның кирәклегенә турында мәгълүмат.	21.02	
23	Д. Аппакова "Шыгырда-выклы башмаклар" хикәясе.	1	Бергәләп анализ ясау, образларға характеристика бирү.	28.02	
24	Ф.Хәсниненң “Чыбыркы” хикәясе.Әдәбият теориясе (эчтәлек һәм форма)	1	Әсәрне уку, эчтәлекне үзләштерү, сюжет элементларын өйрәнү.	7.03	
25	Нәби Дәүли ижаты. "Бәхет кайда була?" шигыре.	1	Язучы ижатына күзәтү ясау, шигырен укып, ярдәмчә сорауларга нигезләнәп, аңа бәя бирү.“Бәхет кайда була?” шигырен өйрәнү, бәхет турында сөйләшү.	14.03	
26	БСҮ Нәрсә ул бәхет?	1	Укыганны гомумиләштерә, нәтижә ясай, иң мөһим мәгълүматны аерып ала белү.	21.03	
27	Ш.Галиевнең “Телләр белүче каләм”, “Магнитофон онытмый” Шигырьләре	1	Шигырьләргә уку, сораулар буенча анализлау, нәтижеләр ясау.	4.04	
28	Т.Миңнуллинның “Кайда хаклык, кайда дәрәслек?” пьесасы (1 нче күренеш)	1	Рольгә кереп, образларны тулысы белән ачып укый белү.	11.04	
29	Т.Миңнуллинның “Кайда хаклык, кайда дәрәслек?” пьесасы (2 нче күренеш)	1	Әсәрнең төп идеясен билгеләү, рольләргә бүлөп уку.	18.04	
30	БСҮ “Үзем турында үзем” темасына сөйләшү.	1	Сорауларга нигезләнәп, үзен турында сөйли белү.	25.04	

31	Н.Исэнбэтнең “Син сазыңны уйнадың” шигыре.	1	Шигырен укып, ярдәмче сорауларга нигезләнеп, аңа бәя бирү	2.05	
32	Дәрес-проект. Гүзэл табигатьле туган жирем.	1	Картина аша әйтергә теләгән фикерләргә сүз белән әйтергә өйрәтү.	9.05	
33	Ф.Яруллинның “Кояштагы тап” әкиятә.	1	Эчтәлекне аңлау, төшенү күнекмәләре булдыру	16.05	
34	ДТУ Ф. Яруллин. “Йолдыз тапкан кыз”.	1	Бергәләп анализ ясау, образларга характеристика бирү.	23.05	
35	Йомгаклау дәресе.	1	Еллык эшкә нәтижәләр ясау, фикеренә эзлекле итеп белдерә белү.	30.05	